

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN LAUSUNTO 21/2005 vp

Valtioneuvoston selvitys Suomen puheenjohtajakauden alustavasta asialista-arviosta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 8 päivänä syyskuuta 2005 lähettänyt jatkokirjelmän 1. VNK 02.09.2005 valtioneuvoston selvitykseen Suomen puheenjohtajakauden alustavasta asialista-arviosta (E 119/2005 vp) valtiovarainvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- EU-erityisasiantuntija Henri Backman, valtioneuvoston kanslia
- finanssisihteeri Soila Järvenpää ja finanssisihteeri Meri Obstbaum, valtiovarainministeriö.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Valtioneuvoston selvitys sisältää EU-ministeri-valiokunnassa 2.9.2005 hyväksytyn muistion Suomen EU-puheenjohtajakauden lähtökohdista. Muistiossa on ennakoitu puheenjohtaja-

kauteen mahdollisesti ajoittuvia poliittisesti merkittäviä hankkeita ja hahmoteltu alustavasti Suomen toimintalinjaa näiden suhteen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valtiovarainvaliokunta yhtyy valtioneuvoston arvioon Suomen EU-puheenjohtajakauden lähtökohdista.

Kuten valtioneuvoston selvityksestä ilmenee, alustava arvio Suomen puheenjohtajakaudella käsitteilyyn tulevista asioista toimitettiin 1.4.2005 eduskunnalle. Tämä asialista-arvio päivitetään saadun selvityksen mukaan kuluvan vuoden lokakuussa. Siihen sisällytetään alustava sektorikohtainen arvio Suomen mielestä tärkeimmistä lainsäädäntöhankkeista ja muista

prioriteeteista. Tässä yhteydessä myös valtiovarainvaliokunnalla on paremmat edellytykset arvioida näitä prioriteetteja oman toimialansa osalta.

Valtiovarainministeriössä on edellä todetun aiemman asialista-arvion pohjalta hahmoteltu alustavia painopistealueita. Merkittävimmät näistä sisältyvät jo tämänkertaiseen valtioneuvoston selvitykseen. Näidenkin osalta Suomen puheenjohtajakauden asialistaan vaikuttaa merkittäväällä tavalla se, miten hankkeet edistyvät kuluvalle Ison-Britannian puheenjohtaja-

kaudella ja tulevalla Itävallan puheenjohtajakaudella.

Neuvotteluissa vuosien 2007—2013 rahoituskehyksistä päästiin Luxemburgin puheenjohtajakaudella varsin pitkälle. Valtioneuvoston tapaan valiokunta pitää toivottavana, että rahoituskehyksistä päästään poliittiseen yhteisymmärrykseen jo ennen Suomen puheenjohtajakautta. Mikäli näin ei käy, neuvottelujen loppuunsaattaminen tulee olemaan yksi Suomen puheenjohtajakauden tärkeimmistä hankkeista.

Myös tavoite panostaa Lissabonin strategian toteuttamiseen koko vuoden 2006 ajan on oikea. Tähänastinen Lissabon-toimintaohjelma on ollut liian laaja. Keskeinen ongelma on ollut myös, että jäsenmaat eivät ole käytännössä sitoutuneet asetettuihin tavoitteisiin.

Uudistettu Lissabon-toimintaohjelma keskittyy sellaisiin unionitason toimiin, joilla voidaan täydentää kansallista rakennepolitiikkaa. Ohjelman painopiste on Lissabonin strategian välitarkistuksen mukaisesti kasvun ja työllisyyden parantaminen. Toimintaohjelma sisältää myös joukon toimenpiteitä eurooppalaisen tutkimuksen ja innovaatioiden edistämiseksi.

Suurin osa Lissabonin strategian sisältämistä rakenneuudistuksista kuuluu kansalliseen toimivaltaan. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että kuluvan syksyn aikana laaditaan myös kansalliset toimenpideohjelmat. Tietoon, osaamiseen ja innovaatioihin panostaminen sekä yritysten yleisten toimintaedellytysten parantaminen tulevat epäilemättä olemaan myös Suomen oman toimintaohjelman kulmakiviä. Panostaminen viestintä- ja informaatioteknologiaan sekä logistiikkaan valtioneuvoston selvityksessä esitetyllä tavalla on keskeistä Euroopan kilpailukyvyyn, kasvun ja työllisyyden parantamisessa.

Valiokunta on todennut jo aiemmissa yhteyksissä (esim. VaVL 3/2005 vp), että julkisen talouden kestävyys on perusedellytys vahvalle ja vakaalle talouskasvulle pitkällä aikavälillä. Onkin tärkeää, että Lissabonin ohjelma integroidaan selkeästi vakaus- ja kasvusopimukseen.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano ja Lissabonin strategian seuranta ovat molemmat tärkeä osa talouspolitiikan koordinoitua.

Julkisen sektorin talouden pitkän ajan kestävyuden ohella vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanossa kiinnittyy huomio myös keskipitkän aikavälin tavoitteisiin. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että useissa jäsenvaltioissa on edelleenkin vakava julkisen talouden alijäämä. Julkisen talouden vakauden kannalta ratkaisevaa tulee olemaan myös, miten valtioneuvoston selvityksessäkin esille otetut ikääntymisen nopeasti korostuvat haasteet kyetään ottamaan huomioon.

Valiokunta kiinnittää huomiota ympäristö- ja sosiaalitavoitteiden huomioon ottamiseen Suomen puheenjohtajakaudella. Niitä tulee soveltuvin osin käsitellä työllisyyttä ja kasvua koskevien tavoitteiden yhteydessä ja näitä tukevin. Kuten valtioneuvoston selvityksessä on todettu, yhteismarkkinoita ei avata sosiaaliturvan, terveyden, työntekijöiden suojelun tai ympäristön kustannuksella. Tässä yhteydessä valiokunta painottaa myös luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että Suomi ajaa unionissa aktiivista kehityspolitiikkaa osana YK:n vuosittuistavoitteiden toteuttamista. Unionin ulkosuhteissa Suomen puheenjohtajakaudella painottuvat erityisesti suhteet Venäjään sekä transatlanttiset suhteet. Valtioneuvoston selvityksessä on viitattu myös Suomen kaudella hyväksyttävään Pohjoisen ulottuvuuden uuteen poliittiseen kehysasiakirjaan. Aiemman kantansa mukaisesti valiokunta katsoo, että tässä yhteydessä on turvattava myös Pohjoisen ulottuvuuden riittävä rahoitus hyödyntäen unionin eri rahoituslähteitä.

Lausunto

Lausuntonaan valtiovarainvaliokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 23 päivänä syyskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Olavi Ala-Nissilä /kesk	Pekka Nousiainen /kesk
vpj.	Matti Ahde /sd (osittain)	Pirkko Peltomo /sd
jäs.	Christina Gestrin /r	Iivo Polvi /vas
	Jyri Häkämies /kok	Markku Rossi /kesk
	Kyösti Karjula /kesk	Matti Saarinen /sd
	Jari Koskinen /kok	Anni Sinnemäki /vihr
	Pekka Kuosmanen /kok	Irja Tulonen /kok
	Reijo Laitinen /sd	Kari Uotila /vas
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk	Jukka Vihriälä /kesk
	Mika Lintilä /kesk	vjäs. Maija Perho /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Alpo Rivinoja.